

Смульсон М.Л.

Депутат В.В.

Іванова І.В.

Інститут психології імені Г.С.Костюка

НАПН України

РОЗВИТОК СУБ'ЄКТНОЇ АКТИВНОСТІ У ВІРТУАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ

Психологічні умови розвитку суб'єктної активності у віртуальному просторі з'ясовано на матеріалі дистанційного навчально-розвивального курсу «Конфлікт? Ласкаво просимо! (Розвиток суб'єктності в конфлікті)», а також інших навчально-розвивальних курсів психологічного змісту, розміщених на сайті <http://moodle.newlearning.org.ua>. Ці курси спрямовані на те, щоб надати користувачу віртуального простору можливість працювати з контентом, який забезпечує ампліфікацію і розвиток його суб'єктної активності, інтелекту, творчості, інших ефективних психічних утворень.

Зв'язок проблеми конфліктів з проблемою суб'єктної активності та суб'єктності розглядається через постійне здійснення у конфлікті різноманітних виборів, яке характеризує суб'єктність практично у всіх відомих її концепціях.

Відповідно до проведеного аналізу, провідними психологічними умовами ефективності дистанційного навчально-розвивального курсу є, по-перше, актуальний та важливий зміст (контент), розгляд життєво-значимої, гостро необхідної проблеми, по-друге, відповідна компетентісна база, по-третє, надання діяльнісних стратегій, яскраво і доступно описаних і наглядно ілюстрованих, а також операціоналізація знань та їх перетворення на засоби розв'язування задач.

Принципове значення має також оригінальна форма, або, точніше, формат подання курсу, який теж підтримує інтерес і мотивацію протягом усіх занять. Не викликає сумнівів необхідність його принципової відмінності від стандартних неінтерактивних форматів, перенесених з інших, недистанційних форм навчання, таких, наприклад, як текст, або записані на відео лекція або урок. У курсі про конфлікти реалізований нестандартний інтерактивний формат, спеціально спрямований на підтримування мотивації дистанційного респондента. Курс представлено у вигляді п'єси, в якій головний герой – Конфлікт, з прологом, зав'язкою, кульмінацією, розв'язкою та епілогом.

Нарешті, важливою психологічною умовою розвитку суб'єктності, як і взагалі ефективності навчально-розвивального дистанційного курсу, є продуктивна взаємодія між респондентами, можливість обговорення ними навчально-розвивальних ситуацій, труднощів тощо. Відповідно, для такої взаємодії створюються групи у соціальних мережах.